

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Dijkversterking Hoeksche Waard Noord

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

28 februari 2012 / rapportnummer 2611-27

1. Hoofdpunten van het MER

Het Waterschap Hollandse Delta wil delen van een aantal primaire waterkeringen langs de Oude Maas in de Hoekse Waard Noord versterken. Het gaat om de volgende deeltrajecten die niet voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen:

- Bosschendijk te Oud-Beijerland (km 1,88–4,0)
- Simonsdijkje te Puttershoek (km 13,5–14,1)
- Gorsdijk te 's-Gravendeel (km 15,5–17,0)

De noodzakelijke aanpassingen worden uitgewerkt in een projectplan conform de Waterwet. Daarnaast is wijziging van bestemmingsplannen in de gemeentes Oud-Beijerland en Binnenmaas nodig. Voor de besluitvorming hierover wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.¹

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')² beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een beschrijving en onderbouwing van de ontwikkeling van de alternatieven en varianten per deeltraject en van de plaats van de milieuaspecten daarin;
- een beschrijving van de gevolgen van de dijkversterkingen voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden en de mogelijkheden om de landschappelijke inpassing te optimaliseren en negatieve gevolgen voor cultuurhistorie te minimaliseren;
- een beschrijving van de gevolgen voor de kenmerkende habitats en soorten van het Natura 2000-gebied Oude Maas, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ecologische verbindingen en overige natuurwaarden in het studiegebied.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie meer in detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau (R&D). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de notitie R&D voldoende aan de orde komen.

¹ Zoals in de notitie reikwijdte en detailniveau is aangegeven gaat het hierbij om een gecombineerde procedure van project-m.e.r en plan-m.e.r, mede omdat mogelijk een Passende beoordeling nodig is voor de versterking van de Bosschendijk.

² De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer (2611) in te geven.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Delen van de primaire waterkeringen langs de Oude Maas zijn afgekeurd omdat ze niet voldoen aan de criteria macrostabiliteit van het binnentalud, microstabiliteit, piping³, kruinhoogte en/of 'windworp' en uitspoeling door bomen. Daarom zijn deze trajecten opgenomen in het programma hoogwaterbescherming van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Een deel van het traject van de Bosschendijk (km 1,88–2,8 en km 3,6–4,0) was reeds opgenomen in de PKB Ruimte voor de Rivier. De notitie R&D geeft het doel van het voornemen duidelijk aan, namelijk: het versterken van de waterkeringen, zodat deze de eerstkomende 50 jaar voldoen aan de veiligheidsnormen.

Onderbouw in het MER nut en noodzaak van het voornemen op basis van de vigerende veiligheidsnormen en toetsresultaten.⁴ Geef aan hoe uit die normen en randvoorwaarden de ontwerp-eisen worden afgeleid. Geef daarbij duidelijk aan waar en in welke mate de onderdelen van de waterkeringen niet aan de eisen voldoen en maak duidelijk welke ingreep nodig is voor welk faalmechanisme. In de notitie R&D is aangegeven dat mogelijk ook een viertal kunstwerken zal worden versterkt, gebaseerd op de verwachting dat deze verbeteringen voor 2060 noodzakelijk zullen zijn. De noodzaak van *directe* versterking volgt niet uit een dergelijke analyse: daarvoor is immers het resultaat van de derde toetsronde leidend. Wellicht dat versterking van de kunstwerken noodzakelijk wordt door de uitvoering van de dijkversterkingsalternatieven (in verband met veranderingen in de belastingen) en/of dat er door het meekoppelen kosten bespaard kunnen worden. De Commissie adviseert het nut van concrete extra verbeteringen te motiveren, mede met het oog op onzekerheden (ten aanzien van veiligheidseisen, klimaatverandering) en (kosten)effectiviteit.

2.2 Beleidskader en te nemen besluiten

De consequenties van het relevante beleid en de wet- en regelgeving voor het voornemen dienen in het MER beschreven te worden. Het overzicht in hoofdstuk 3 van de notitie R&D geeft het relevante beleidskader goed weer. Besteed daarnaast ook aandacht aan:

- het (ontwerp)beheerplan Natura 2000 Deltawateren (dat de uitwerking voor onder meer het Natura 2000-gebied Oude Maas omvat);
- de Provinciale Structuurvisie en verordening ruimte van de provincie Zuid-Holland (2009), inclusief relevante herzieningen;
- de structuurvisie en het uitvoeringsprogramma 2010–2014 Nationaal Landschap Hoeksche Waard;
- het Natuurbeheerplan 2012 van de provincie Zuid-Holland (september 2011);
- het regionaal groenblauw structuurplan (RGSP2) van de stadsregio Rotterdam.

³ Bij piping ontstaat een doorgaande, ondergrondse holle ruimte (pipe of pijp) onder een waterkering, als gevolg van een zandmeevoerende wel. Dit kan leiden tot ondermijning van de dijk.

⁴ De Commissie adviseert om achtergronden van de toetsresultaten (toetsniveaus en -methodes, basisgegevens, kwelweglengtetekorten, stabiliteitsfactoren etc. per dijkvak of dwarsprofiel) op te nemen in bijlagerapporten.

Geef een volledig en samenhangend beeld van de (vervolg)besluiten, vergunningen en ontheffingen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van het voornemen, en van de instanties die daarvoor bevoegd gezag zijn.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Algemeen

Beschrijf de voorgenomen activiteit zo uitgebreid als nodig is om een goede effectbeschrijving mogelijk te maken. Geef in ieder geval inzicht in de activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (aanleg/inrichting) en de eindsituatie (beheer, onderhoud en gebruik). Besteed aandacht aan de fasering en doorlooptijd van de uitvoering, de herkomst en aan- en afvoer van materiaal en mogelijkheden om 'werk met werk' te maken.⁵

3.2 Alternatieven en varianten

In de notitie R&D is per dijktraject een keuze gemaakt voor een of meerdere alternatieven en varianten. De basis daarvoor is een aantal principeoplossingen voor dijkversterking. De keuze om bepaalde oplossingen niet verder te onderzoeken is in de notitie gemotiveerd op basis van (grote) gevolgen voor de omgeving (natuurwaarden, bebouwing, haventje) en/of kosten.

De Commissie adviseert om in het MER een nadere onderbouwing van de 'trechtering' van alternatieven op te nemen, met aandacht voor:

- principeoplossingen die in de notitie R&D ontbreken, zoals het gebruik van damwand-schermen, drainage (filterconstructie om de waterspanning in het watervoerend pakket te reduceren) of het opzetten van het kwelslootpeil (verkleinen verval) in plaats van of in combinatie met (kleinschaliger) dijkversterking. Of en in hoeverre de genoemde principeoplossingen reële alternatieven zijn, is afhankelijk van de toetssporen waarop de dijken zijn afgekeurd en de mate van afkeuring. Bij een kwelweglengtetekort (bij opbarsten en piping) kan sprake zijn van een reële oplossing, bij een macrostabiliteitstekort is dat minder waarschijnlijk;
- de argumentatie voor het niet mee nemen van alternatieven vanwege natuurwaarden of kosten⁶;
- onzekerheden ten aanzien van de eisen aan het ontwerp. Ontwikkelingen in de methodiek voor veiligheidsberekeningen kunnen er toe leiden dat aanpassing van het ontwerp nodig is. Zo is het niet onwaarschijnlijk, gelet op onder meer het ENW-advies 'Piping,

⁵ Zie ook de zienswijze van de Vereniging Hoekschevaards Landschap, waarin wordt aangedrongen op het gebruik van lokale grond en het benutten van mogelijkheden voor natte natuurbouw en/of uitbreiding van oppervlaktewater.

⁶ De argumentatie lijkt op basis van de notitie R&D niet geheel consistent. Zo valt bij de Bosschendijk buitendijkse versterking af en binnendijkse versterking niet, terwijl aan beide kanten Natura 2000-gebied ligt en wordt buitendijkse versterking bij de Gorsdijk wel meegenomen en valt vierkante versterking af, terwijl het ruimtebeslag in de EHS kleiner zal zijn. Het kostenargument leidt er bij de Gorsdijk toe dat vierkante versterking afvalt, maar bij de Bosschendijk niet. Uit mondelinge toelichting heeft de Commissie begrepen dat het afvallen van de vierkante versterking bij de Gorsdijk vooral te maken heeft met de kosten van het verleggen van een binnendijks gelegen hogedrukaardgasleiding, maar dit argument wordt in de Notitie R&D niet genoemd.

realiteit of rekenfout?' uit 2010, dat de eenvoudige regel van Bligh onvoldoende veiligheid biedt en op termijn zal komen te vervallen. Mogelijk worden in de toekomst aanzienlijk strengere eisen gesteld voor het faalmechanisme opbarsten en piping (grotere kwelweglengtes). Flexibiliteit binnen een oplossingsrichting kan dan een belangrijk argument worden.

De Commissie adviseert verder om waar mogelijk aandacht te geven aan varianten die maximaal inzetten op de kwaliteit van het landschappelijke beeld en de vormgeving en verschijningsvorm (hoogte en breedte) van de respectievelijke dijken als één geheel.

Specifiek voor de Bosschendijk beveelt de Commissie aan om de mogelijkheden te onderzoeken om een bijdrage te leveren aan de instandhouding/verbetering van het habitatype H91E0A (Vochtige alluviale bossen) en andere relevante habitats, door het toelaten van meer dynamiek in de oeverzone.

3.3 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Om alternatieven goed te kunnen toetsen aan doelbereik en milieugevolgen adviseert de Commissie om de toetsingscriteria, waar mogelijk, kwantitatief en meetbaar te maken. Geef aan, waar relevant, welk gewicht aan criteria wordt toegekend bij de beoordeling van de alternatieven. Maak, indien mogelijk en relevant, onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten.

Onderbouw de keuze van rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de effecten van het voornemen worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelkalibratie, e.d.). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven.

4.2 Bodem en water

De Commissie beveelt aan aandacht te besteden aan de zettingsgevoeligheid van de bodem, processen van natuurlijke bodemdaling en het optreden van zettingen (inclusief klink) hierin als gevolg van de maatregelen. Geef eventuele consequenties aan voor het ontwerp en mogelijke gevolgen voor bebouwing.

4.3 Natuur

4.3.1 Algemeen

De Commissie vindt het belangrijk dat, los van de wet- en regelgeving, in het MER op hoofdlijnen een algemeen beeld wordt geschetst van de huidige situatie, autonome ontwikkeling en effecten op natuur in het studiegebied. De notitie R&D geeft reeds een goede aanzet voor uitwerking in het MER.

Geef in het MER aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied, niet alleen in gebiedsdelen met beschermde status, maar ook daarbuiten.⁷ Motiveer de hierbij gemaakte keuzes voor deze habitats en soorten en het gekozen detailniveau. Geef op kaart de ligging van (beschermde) natuurgebieden (en hun begrenzing) en ecologische waarden binnen het studiegebied aan. Ga, waar relevant, in op ecologische functies en relaties van gebiedsdelen (bijv. in termen van broed-, fourageer-, rustgebied, migratie). Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Ga daarna in op de ingreep-effectrelatie tussen de voorgenomen activiteit en de in het studiegebied aanwezige natuurwaarden. Geef daarbij aan voor welke dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen.

Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen. Maak hierbij onderscheid tussen gevolgen en maatregelen in de realisatie- en in de gebruiksfase. Denk daarbij bijvoorbeeld aan fasering en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden, maar ook aan de natuurwaarden van de dijklichamen zelf in relatie tot de gekozen grondsoort, de deklaag en het inzaaien daarvan.

4.3.2 Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, zoals verschillende deelgebieden van het Natura 2000-gebied Oude Maas, de EHS inclusief ecologische verbindingen en in het kader van het provinciaal natuurbeheerplan beschermde gebieden, zoals akkerfaunagebieden. Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan. Ook als het voornemen niet in of direct naast een beschermd gebied ligt, kan het gevolgen hebben voor een beschermd gebied (externe werking).

⁷ Denk bijvoorbeeld aan de ecologische natuurwaarden op de buisleidingzone aan de binnenkant langs de Gorsdijk. Ook de Vereniging Hoekschevaards Landschap vraagt daarvoor in haar zienswijze aandacht.

Gezien de ligging van de te versterken dijktracés ten opzichte van beschermde gebieden adviseert de Commissie in het MER de gevolgen voor bijzondere doelsoorten en het leefgebied daarvan (waaronder bijvoorbeeld de habitatrichtlijnsoort Noordse Woelmuis en andere in de notitie R&D genoemde soorten) gedetailleerd uit te werken.

Natura 2000-gebied Oude Maas

Geef voor het Natura 2000-gebied aan:

- de instandhoudingsdoelstellingen⁸ voor de verschillende soorten en habitats en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden voor soorten;
- de actuele en verwachte populatieomvang van de doelsoorten aan de hand van meerjarige trends.

Nader natuuronderzoek moet uitwijzen of de activiteiten significante gevolgen kunnen hebben voor het Natura 2000-gebied. Als op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat het voornemen afzonderlijk dan wel in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor de Natura 2000-gebieden, geldt dat een passende beoordeling opgesteld moet worden, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. De eventuele Passende beoordeling moet onderdeel uitmaken van het (plan)MER.

Onderzoek, indien van toepassing, in de Passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.⁹ Uit de wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets¹⁰ met succes wordt doorlopen.

Ecologische hoofdstructuur

Beschrijf voor EHS-gebieden die mogelijk door de werkzaamheden worden beïnvloed de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Geef daarbij duidelijk de meest recente door de provincie vastgestelde begrenzing aan. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uit-

⁸ Op dit moment lopen procedures om Natura 2000-gebieden (opnieuw) aan te wijzen. Hiervoor worden eerst ontwerp-aanwijzingsbesluiten genomen en vervolgens definitieve aanwijzingsbesluiten. In het MER kan uitgegaan worden van de concept-instandhoudingsdoelstellingen uit de ontwerp-aanwijzingsbesluiten. In de (concept)beheerplannen worden deze per gebied uitgewerkt in omvang, ruimte en tijd.

⁹ Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

¹⁰ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

gewerkt in een toetsingskader¹¹. Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden.

Soortenbescherming¹²

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt¹³. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten¹⁴ en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen¹⁵ overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

4.4 Landschap, cultuurhistorie en recreatie

Geef een beschrijving van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in het studiegebied. Ga hierbij met name in op de waarde van de karakteristieke dijken in het gebied. Beschrijf hoe deze waarden door het voornemen zullen worden beïnvloed.

Bij het in beeld brengen van de archeologische waarden is van belang te onderkennen dat de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden in zeekelegebieden grote hiaten bevat waar het gaat om sporen van bewoning uit de periode vóór de laatmiddeleeuwse overstromingen.

Besteed bij het ontwerp van de dijken en de verantwoording ervan aandacht aan:

- de landschapsarchitectonische vormgeving;
- de aansluitingen tussen versterkte en niet-versterkte dijkgedeelten.¹⁶

Besteed, naast de in de notitie R&D genoemde fietsroutes, aandacht aan de ontwikkeling van recreatieve wandelroutes in het plangebied.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieuinformatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

¹¹ Per provincie is een toetsingskader en compensatieregeling EHS vastgesteld, dat in principe past binnen de nationale Nota Ruimte en de Spelregels EHS.

¹² Op de website www.minlnv.nl is onder Natuur>Soortenbescherming uitgebreide informatie te vinden over soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹³ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrichtlijn- / bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

¹⁴ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹⁵ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 – 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

¹⁶ Het verdient aanbeveling deze keuzen helder te visualiseren.

5.1 Onzekerheden en evaluatieprogramma

Houd bij de vergelijking van de alternatieven en bij de toetsing van de alternatieven aan (project-) doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.¹⁷ Geef daarvoor in het MER inzicht in:¹⁸

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, d.w.z. het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (best-case en worst-case);
- het belang van de onzekerheden in effectbepalingen voor de significantie van verschillen tussen alternatieven, en daarmee voor de vergelijking van alternatieven;
- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als (project)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.

¹⁷ Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen.

¹⁸ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER. (http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf)

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Waterschap Hollandse Delta (Dagelijks Bestuur)

Bevoegd gezag: Waterschap Hollandse Delta (Algemeen Bestuur, coördinerend), gemeente Oud-Beijerland, gemeente Binnenmaas

Besluiten: Projectplan Waterwet en wijziging bestemmingsplannen

Categorie Besluit m.e.r.: D3.2

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D3.2

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: Versterking van drie deeltrajecten van de primaire waterkeringen Bosschendijk, Simonsdijkje en Gorsdijk langs de Oude Maas

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Echo van: 21 december 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 2 januari 2012 tot en met vrijdag 27 januari 2012

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 7 december 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 28 februari 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. dr.ir.drs. R.B. Jongejan

dhr. drs. P.J. Jongejans (secretaris)

dhr. dr. J. Renes

dhr. dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

dhr. dr. N.P.J. de Vries

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie Reikwijdte en Detailniveau Dijkversterking Hoeksche Waard Noord, 9 november 2011, Waterschap Hollandse Delta

De Commissie heeft kennis genomen van 2 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 3 februari 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Dijkversterking Hoeksche Waard Noord

ISBN: 978-90-421-3462-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

